

ינואר 2020

הרחבת "מעגל המפרים" בהפרה מינהלית

בהסדר אכיפה מינהלית שאושר לאחרונה על ידי ועדת האכיפה המינהלית ברשות ניירות ערך, נקבע כי נושא משרה בחברה, אף שלא היה מעורב באופן ישיר בעריכת הדוחות הכספיים, יכול להיחשב כמי ש"כלל" פרט מטעה בדוח, ובכך להימצא מפר הפרה מינהלית.

במקרה דנן, לחברה קבלנית ולמספר נושאי משרה בה, יוחסו מספר הפרות של הכללת פרט מטעה בדוחות הכספיים, אשר חייבו את הצגתם של הדוחות מחדש (Restatement). כתוצאה מתיקון הדוחות, נמחקה יתרת העודפים של החברה ונוצר לחברה גרעון בהון העצמי של החברה.

לטענת רשות ניירות ערך, פרטים מטעים שנכללו בדוחות הבקרה התקציבית, הובילו להכללת פרטים מטעים בדוחותיה הכספיים של החברה. נושא המשרה לא היה מעורב בעריכת הדוחות הכספיים, אך כיהן כמנהל מחלקת הבקרה התקציבית והיה מעורב בעריכת דוחות הבקרה התקציבית, עליהם נסמכו הדוחות הכספיים.

במסגרת ההחלטה, סקרה ועדת האכיפה המינהלית החלטות קודמות של הועדה ושל בתי המשפט, בהם נקבע כי המונח "כלל" מחייב פרשנות מצמצמת ויש לפרשו באופן שהוא חל רק לגבי מי שהיה לו חלק ישיר או מעורבות ישירה בהכנה, אישור והגשה של הדוח; וכן את הקביעה לפיה התחולה של היסוד "כלל" הורחבה למצב של הכללה בדוח בדרך של מחדל (במקרה של נושא משרה אשר עודכן בדיווח מוטעה אך התרשל בתיקונו). ואולם, עד כה, נראה היה כי נושא משרה שאינו מעורב בעריכת הדוחות הכספיים והדיווחים לא נמצאים בתחום אחריותו, לא יכול להיחשב כמי ש"כלל" בהם פרט מטעה.

ועדת האכיפה קבעה, כי המסכת העובדתית במקרה דנן מקיימת את היסוד "כלל" להבדיל מ"גרם", לאור הנסיבות הייחודיות של הליך האכיפה המנהלי דנן - דוחות כספיים של חברה קבלנית, כאשר דוחות הבקרה התקציבית מהווים בסיס לדוחות הכספיים, שכן דוחות הבקרה התקציבית הם הכלי המרכזי לאמוד את התקדמות הפרויקטים ובהתאם את ההוצאות וההכנסות שיש לייחס לחברה בדוחות הכספיים. נושא המשרה היה מודע לקשר ההדוק בין דוחות הבקרה התקציבית לדוחות הכספיים, להיות דוחות אלו הבסיס לדוחות הכספיים, היה מודע להשלכות שיש לפרטים מטעים בדוחות הבקרה על הדוחות הכספיים, השתתף בישיבות של ועדת הגילוי הפנימית וקיים ישיבות עם רוח"ח המבקר לגבי פרטי דוחות הבקרה.

ועדת האכיפה המינהלית החליטה, לראשונה, כי על אף שלא מדובר כאמור במי שהיה מעורב באופן ישיר בעריכת הנתונים השגויים בדוחות הכספיים, ניתן להחשיבו כמי ש"כלל" אותם ברשלנות בדוחות.

לאור זאת, אימצה ועדת האכיפה המינהלית את הסדר האכיפה והשיתה על נושא המשרה את העונשים המוסכמים הבאים: עיצום כספי בסך 200,000 ש"ח; עיצום כספי על תנאי; מניעת כהונה בגוף מפוקח למשך שנתיים.

ועדת האכיפה ציינה מפורשות כי הגישה הפרשנית למונח "כלל" מרחיבה לעומת תיקים קודמים, אולם היא מתייחסת למערכת הנסיבות הייחודית של הליך האכיפה המנהלי הקונקרטי.

יחד עם זאת, יש לתת את הדעת לגישה המרחיבה, אשר עלולה, בנסיבות מסוימות, להעמיד בסיכון להפרה מנהלית של הכללת פרטים מטעים בדוחות כספיים, גם מנהלים שלא מעורבים במישרין בעריכת דוחות אלה. מומלץ לבחון את הסיכון הגלום בהגדלת "מעגל המפרים" הפוטנציאלי, בין היתר בדרך של נקיטת אמצעי בקרה ועריכת תכנית אכיפה פנימית מתאימה.

להחלטת מותב האכיפה המנהלי [לחץ כאן](#).

נשמח לעמוד לרשותכם,

עו"ד ארז הראל, שותף harel@gornitzky.com

עו"ד הילה שמעון, שותפה hilas@gornitzky.com

יחיאל ציפורי, עו"ד yechielz@gornitzky.com

עו"ד שרון ורקר-שגיא, שותפה sagy@gornitzky.com

עו"ד יאיר שילוני, שותף shiloni@gornitzky.com